

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 137/2026-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **Dopravné stavby, a.s.**, Námestie sv. Michala 171/4, Jaslovské Bohunice, IČO 36 834 921, zastúpenej BIZOŇ & PARTNERS, s.r.o., Laurinská 4, Bratislava, proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaniach vedených pod sp. zn. 3Cob/103/2020 a sp. zn. 8Cob/196/2025 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/103/2020 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Krajskému súdu v Bratislave **p r i k a z u j e** v konaní sp. zn. 8Cob/196/2025 konať bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **4 000 eur**, ktoré **j e** jej Krajský súd v Bratislave **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Krajský súd v Bratislave **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **1 014,40 eur** a zaplatiť ich právnemu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľky

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 23. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Mestského súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. B2-25Cb/435/2015 a postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Cob/103/2020 a 8Cob/196/2025. V petite podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby nálezom vyslovil porušenie označených práv, prikázal krajskému súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8Cob/196/2025 konať bez zbytočných prietahov, priznal jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000 eur vo vzťahu k mestskému súdu a 5 000 eur vo vzťahu ku krajskému súdu a náhradu trov konania (oba sudy spoločne a nerozdielne).

2. Ústavný súd uznesením č. k. IV. ÚS 137/2026-14 z 26. februára 2026 ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v časti týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Cob/103/2020 a 8Cob/196/2025. Vo vzťahu k postupu mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B2-25Cb/435/2015 ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú s poukazom na to, že pri posúdení merita veci zohľadní celkovú dĺžku napadnutého konania vrátane postupu mestského súdu, resp. Okresného súdu Bratislava II v konaní vedenom pod sp. zn. B2-25Cb/435/2015 (pozri napr. nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 180/2023-41 z 23. mája 2023, ako aj nález ústavného súdu č. k. IV. ÚS 574/2023-25 z 5. decembra 2023).

3. Z ústavnej sťažnosti a predložených príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou podanou 27. októbra 2015 na okresnom súde domáhala proti Slovenskej správe ciest, Miletičova 19, Bratislava, IČO 00 003 328, ako žalovanej určenia, že odstúpenie od zmluvy o dielo uzavretej medzi nimi vykonané listom žalovanej z 8. októbra 2015 je neplatné, a po pripustení zmeny žaloby zaplata sumy 3 166 613,51 eur s príslušenstvom. V priebehu konania okresný súd zamietol návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia uznesením sp. zn. 25Cb/435/2015 z 11. marca 2016, ktoré krajský súd uznesením sp. zn. 3Cob/153/2016 z 23. mája 2016 potvrdil. Okresný súd v priebehu konania nariadil 12 termínov pojednávania, z ktorých uskutočnil 6 a zostávajúcich 6 bolo zrušených z rôznych dôvodov, keď napokon vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 25Cb/435/2015-564 z 26. novembra 2019, ktorým žalobu zamietol a žalovanej priznal proti sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Krajský súd rozsudkom č. k. 3Cob/103/2020-621 z 30. novembra 2022 potvrdil rozsudok okresného súdu č. k.

25Cb/435/2015-564 z 26. novembra 2019 ako vecne správny a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací svojím uznesením sp. zn. 4Obdo/45/2023 z 30. októbra 2025 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 3Cob/103/2020-621 z 30. novembra 2022 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4Obdo/45/2023 z 30. októbra 2025 v primárnej rovine konštatoval, že sťažovateľka ako žalobkyňa v spore prostredníctvom právneho zástupcu v podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 25Cb/435/2015-564 z 26. novembra 2019 adresovala krajskému súdu výslovne aj žiadosť o upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami na ňou uvedenú elektronickú adresu, keď z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že krajský súd, ktorý rozhodol v odvolacom konaní bez nariadenia pojednávania, aj napriek výslovnej žiadosti právneho zástupcu sťažovateľky tohto neupovedomil elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Najvyšší súd, odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu (uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 391/2023-14 z 24. augusta 2023, bod 12 a č. k. IV. ÚS 683/2023-16 z 19. decembra 2023, bod 21), skonštatoval, že krajský súd opomenutím tohto postupu „znemožnil žalobcovi realizáciu jemu patriacich procesných práv, pričom miera tohto zásahu mala za následok porušenie práva na spravodlivý proces.“, v dôsledku čoho tak „žalobca dôvodne namietal, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP.“.

5. Najvyšší súd v sekundárnej rovine uviedol, že „Napriek tomu, že primárnym dôvodom zakladajúcim zrušenie dovolaním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu je jeho nesprávny procesný postup zakladajúci porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, považuje dovolací súd za potrebné dať do pozornosti odvolacieho súdu aj ostatné námietky uvedené v dovolaní.“. V nadväznosti na toto zistenie potom najvyšší súd predostrel, že sa krajský súd nijako nevysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky o tom, že (i) okresný súd si z výpovede svedka Ing. Kasanického osvojil jeho právne a odborné názory, keď právny výklad zmluvy prináleží iba súdu, pričom na odborné otázky môže odpovedať iba znalec, (ii) nedodržanie harmonogramu prác nebolo porušením zmluvných povinností, pretože jeho znenie bolo vypracované až po uzavretí zmluvy a nebolo zverejnené v Centrálnom registri zmlúv, (iii) či je možné za podstatné porušenie zmluvy o dielo považovať len zmeškanie termínu jeho dokončenia, resp. v čom malo spočívať podstatné porušenie zmluvy o dielo, (iv) aký vplyv na celý vzťah medzi stranami sporu mala skutočnosť, že návrh zmluvy bol vypracovaný žalovanou, a (v) aký vplyv na rozhodnutie vo veci mala výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] a jej podrobné zhodnotenie.

6. S ohľadom na predostreté zistenia najvyšší súd uzavrel, že „postupom odvolacieho súdu, ktorý riadne neoznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku podľa § 219 ods. 3 CSP, došlo k vade v zmysle § 420 písm. f) CSP, ktorá zakladá porušenie práva žalobcu na spravodlivý súdny proces, preto rozhodnutie odvolacieho súdu podľa § 449 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu podľa § 450 CSP na ďalšie konanie, v ktorom sa vysporiada s vytýkanými vadami, opätovne vo veci rozhodne, svoje rozhodnutie náležite odôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP a podľa § 453 ods. 3 CSP rozhodne o trovách pôvodného konania, ako aj dovolacieho konania.“.

7. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti namieta celkovú viac ako 11-ročnú dĺžku konania ako celku, keď tvrdí, že „nemožno nájsť žiadne legitímne odôvodnenie, prečo by za 11 rokov

od podania žaloby nemohlo byť o nej právoplatne rozhodnutej“, keď „konanie na súde prvej inštancie trvalo od 02.06.2016 štyri roky a odvolacie konanie (vrátane dovolacieho konania) šesť rokov“, a keďže „dôvody zrušenia právoplatných rozsudkov je možné sčasti pričítať aj Mestskému súdu, tak Mestský súd a Krajský súd zodpovedajú každý za päť rokov spôsobených prieťahov.“.

8. Podľa ústavnej sťažnosti predmetom konania je civilný spor o náhradu škody, čo predstavuje štandardnú súdnu agendu, a vec nie je vec skutkovo a ani právne zložitá, keď v konaní boli vypočutí traja svedkovia, znalca nebolo potrebné ustanoviť a sama predložila súkromný znalecký posudok, ktorým sa sudy odmietli zaoberať, keďže dospeli k záveru, že sporné odstúpenie od zmluvy o dielo je platné, v dôsledku čoho podľa nich nebol naplnený už prvý zákonný predpoklad nároku na náhradu škody, a to porušenie povinnosti žalovanou. Sťažovateľka sama svojím správaním nespôsobilá prieťahy v napadnutých konaniach mestského súdu a krajského súdu, keď za prieťahy spôsobujúci postup nie je možné považovať zmenu žalobného petitu, pretože posúdenie aj následne uplatneného peňažného nároku záviselo od vyriešenia otázky, či žalovaná platne odstúpila od vzájomnej zmluvy o dielo, čo bol pôvodný petit uplatnený žalobou, pričom sudy dospeli k záveru, že odstúpenie od zmluvy je platné, takže zmena žaloby nepriniesla žiadne dodatočné otázky a procesné úkony, ktorými by sa sudy museli zaoberať, resp. ich vykonať.

II.

Vyjadrenie krajského súdu

9. Predseda krajského súdu k sťažovateľkou podanej ústavnej sťažnosti skonštatoval jej neopodstatnenosť vzhľadom na (i) zaťaženosť súdu a (ii) zložitosť veci vrátane (iii) zohľadnenia menšieho počtu senátov 3Cob na súde a senátov 8 Cob na krajskom súde pri (iv) lehotovanej agende 8CoKR.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

10. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom krajského súdu v konaniach vedených pod sp. zn. 3Cob/103/2020 a sp. zn. 8Cob/196/2025 so zohľadnením aj postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B2-25Cb/435/2015 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.1. Všeobecné judikatúrne východiská:

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom

sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020).

12. Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejavovať ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

13. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prieťahov podľa právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“) vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, keď sa bude konať nové pojednávanie.

14. Povinnosť súdu a sudcu konať vo veci bez prieťahov vyplýva aj z Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) a je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Napríklad povinnosť súdu konať bez prieťahov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

15. Ústavný súd ďalej poukazuje na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09). Teda zbytočné prieťahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (IV. ÚS 22/02, II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011, IV. ÚS 103/2023, IV. ÚS 205/2023).

16. Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

III.2. Posúdenie veci:

17. V posudzovanej veci je neprehliadnuteľné, že posudzované konanie začalo 27. októbra 2015 a do času podania ústavnej sťažnosti 23. februára 2026 trvalo už 10 rokov a 4 mesiace. Z tejto doby konania pripadá na postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25Cb/435/2015 doba konania v trvaní 3 rokov a 11 mesiacov, keď okresný súd konal od podania žaloby 27. októbra 2015 do 26. novembra 2019, keď vo veci samej rozhodol svojím rozsudkom č. k. 25Cb/435/2015-564 z 26. novembra 2019, ktorým žalobu zamietol a žalovanej priznal proti sťažovateľke nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Krajský súd ako súd odvolací konal v prvom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/103/2020 od 6. júla 2020, keď mu bol spis predložený na odvolacie konanie (č. l. 601), do 30. novembra 2022, keď o odvolaní sťažovateľky rozhodol rozsudkom č. k. 3Cob/103/2020-621 z 30. novembra 2022, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 25Cb/435/2015-564 z 26. novembra 2019 ako vecne správny a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd tak bol v prvom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/103/2020 činný po dobu 2 rokov a 5 mesiacov. Sťažovateľka podala proti rozsudku krajského súdu č. k. 3Cob/103/2020-621 z 30. novembra 2022 dovolanie, ktoré doručila okresnému súdu 24. februára 2023 (č. l. 652), keď od 24. februára 2023 prebiehali na okresnom súde úkony smerujúce k príprave veci na jej predloženie najvyššiemu súdu, ktorému bol súdny spis spolu s podaným dovolaním predložený 18. decembra 2023 (č. l. 763). Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 4Obdo/45/2023 z 30. októbra 2025 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 3Cob/103/2020-621 z 30. novembra 2022 a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyšší súd tak bol v dovolacom konaní vedenom pod sp. zn. 4Obdo/45/2023 činný po dobu 1 roka a 10 mesiacov, keď ale od 24. februára 2023 prebiehali na okresnom súde úkony smerujúce k príprave veci na jej predloženie najvyššiemu súdu, vzhľadom na čo dovolacie konanie trvalo 2 roky a 8 mesiacov. Následne je opätovne od 16. decembra 2025 (č. l. 801) vo veci činný krajský súd v druhom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 8Cob/196/2025, ktoré ku dňu podania ústavnej sťažnosti trvá 2 mesiace.

18. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 4Obdo/45/2023 z 30. októbra 2025 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 3Cob/103/2020-621 z 30. novembra 2022 primárne z dôvodu procesného pochybenia, keď konštatoval, že sťažovateľka ako žalobkyňa v spore prostredníctvom právneho zástupcu v podanom odvolaní proti rozsudku okresného súdu č. k. 25Cb/435/2015-564 z 26. novembra 2019 adresovala krajskému súdu výslovne aj žiadosť o upovedomenie o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami na ňou uvedenú elektronickú adresu, keď z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že krajský súd, ktorý rozhodol v odvolacom konaní bez nariadenia pojednávania, aj napriek výslovnej žiadosti právneho zástupcu sťažovateľky tohto

neupovedomil elektronickými prostriedkami o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Najvyšší súd, odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu (uznesenia ústavného súdu č. k. II. ÚS 391/2023-14 z 24. augusta 2023, bod 12 a č. k. IV. ÚS 683/2023-16 z 19. decembra 2023, bod 21), skonštatoval, že krajský súd opomenutím tohto postupu „znemožnil žalobcovi realizáciu jemu patriacich procesných práv, pričom miera tohto zásahu mala za následok porušenie práva na spravodlivý proces.“, v dôsledku čoho tak „žalobca dôvodne namieta, že v konaní pred odvolacím súdom došlo k vade zmätočnosti uvedenej v ustanovení § 420 písm. f) CSP.“.

19. Ústavný súd teda konštatuje, že dôvodom zrušenia rozsudku krajského súdu č. k. 3Cob/103/2020-621 z 30. novembra 2022 bolo jeho procesné pochybenie, ktoré ústavný súd posudzuje optikou svojej rozhodovacej praxe vyjadrenej napr. v bode 20 nálezu ústavného súdu č. k. IV. ÚS 37/2025-44 z 25. marca 2025, podľa ktorej «čas konania na inštančne nadriadenom súde v prípade zrušenia rozhodnutia z procesných dôvodov ide aj na „vrub“ súdu, ktorému sa rozhodnutie zrušilo.» (v širších súvislostiach ide o neefektívnu činnosť súdu, k čomu pozri aj bod 15 nálezu). Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 4Obdo/45/2023 z 30. októbra 2025 zrušil rozsudok krajského súdu č. k. 3Cob/103/2020-621 z 30. novembra 2022 v sekundárnej rovine aj pre nedostatky právneho posúdenia veci, resp. z vecných dôvodov (k tomu pozri body 5 a 6 nálezu), ktoré ale vzhľadom na už identifikované procesné pochybenie krajského súdu ako súdu odvolacieho nebude ústavný súd osobitne hodnotiť. Vzhľadom na predostretý záver ústavný súd konštatuje neefektívnu činnosť v postupe krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/103/2020, keď dopady tejto činnosti sa vzťahujú nielen na dovolacie konanie vedené pred najvyšším súdom pod sp. zn. 4Obdo/45/2023 (ktoré numericky prebiehalo na najvyššom súde od 18. decembra 2023 až do 30. októbra 2025, pričom ale už od 24. februára 2023 prebiehali na okresnom súde úkony smerujúce k predloženiu veci najvyššiemu súde), ale aj na prvé odvolacie konanie trvajúce na krajskom súde numericky od 6. júla 2020 do 30. novembra 2022, keď ale celkovú lehotu je potrebné počítať od 26. novembra 2019, keď okresný súd vyhlásil svoje rozhodnutie (rozsudok okresného súdu č. k. 25Cb/435/2015-564 z 26. novembra 2019), pretože sa krajský súd jeho potvrdením v odvolacom konaní dopustil neefektívnej činnosti. Celková doba prietahov tak v dôsledku právnych záverov vyplývajúcich z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4Obdo/45/2023 z 30. októbra 2025 (body 4 až 6 nálezu) predstavuje 6 rokov a 1 mesiac (od 26. novembra 2019 do 16. decembra 2025). Vzhľadom na uvedené ústavný súd vyslovuje porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/103/2020 (bod 1 výroku nálezu). Následný postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 8Cob/196/2025 v trvaní 2 mesiacov nepredstavuje porušenie už označených práv sťažovateľky, keď intenzita porušenia označených práv nadobúda na ústavnej relevancii pri dĺžke odvolacieho konania (v závislosti aj od okolností veci) presahujúcej viac ako 1 rok (III. ÚS 106/2018, IV. ÚS 313/2020, IV. ÚS 250/2021, IV. ÚS 356/2021, IV. ÚS 286/2024), pričom ale z dôvodu už identifikovaných prietahov v prvom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/103/2020 pristúpil ústavný súd k využitiu svojho oprávnenia podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a prikázal krajskému súde v druhom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 8Cob/196/2025 konať bez zbytočných prietahov (bod 2 výroku nálezu).

20. Vo vzťahu k postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25Cb/435/2015 (resp. v jeho aktuálnom vyjadrení v dôsledku súdnej reformy ako postupe mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B2-25Cb/435/2015) ústavný súd konštatuje, že prebiehalo od 27. októbra 2015 do 26. novembra 2019, keď okresný súd vo veci samej rozhodol svojím rozsudkom č. k. 25Cb/435/2015-564 z 26. novembra 2019. Okresný súd ako súd prvostupňový vo veci konal 3 roky a 11 mesiacov a túto dobu v jej súhrne považuje ústavný súd ako ústavne akceptovateľnú s ohľadom povahu konania a jeho právnu zložitosť (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, IV. ÚS 343/04, III. ÚS 233/06, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 96/2021, IV. ÚS 251/2021, IV. ÚS 139/2023, IV. ÚS 144/2023, IV. ÚS 179/2023, IV. ÚS 457/2025). Ústavný súd však pristúpi k zohľadneniu celkovej doby konania v trvaní 10 rokov a 4 mesiacov vrátane postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 25Cb/435/2015 pri zohľadnení výšky primeraného finančného zadosťučinenia.

21. V závere svojej argumentácie aj v kontexte zákonným sudcom konštatovanej preťažnosti ústavný súd pripomína, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným prietahom v konaní (I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03 I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, IV. ÚS 66/2023). Ústavný súd vníma problém nadmernej zaťažnosti všeobecných súdov, avšak zároveň v kontexte štandardných kritérií nastavených judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) poukazuje na to, že je úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli súdy schopné zaručiť každému právo rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129). Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64).

IV.

Primerané finančné zadosťučinenie

22. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

23. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

24. Sťažovateľka požiadala o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 5 000 eur vo vzťahu k mestskému súdu a 5 000 eur vo vzťahu ku krajskému súdu.

25. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, tiež Zongorová proti Slovenskej republike z 19. 1. 2010, sťažnosť č. 28923/06 a Ďurech a ďalší proti Slovenskej republike zo 7. 7. 2009, sťažnosť č. 42561/04).

26. Ústavný súd zistil prieťahy v postupe krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3Cob/103/2020 v trvaní 6 rokov a 1 mesiaca (od 26. novembra 2019 do 16. decembra 2025). S prihliadnutím na identifikovanú dobu prieťahov, celkovú dĺžku konania v trvaní 10 rokov a 4 mesiacov a svoju vlastnú rozhodovaciu prax (IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 64/2020, IV. ÚS 103/2023) priznal sťažovateľke sumu primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 4 000 eur (bod 3 výroku nálezu).

27. Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadost'učinenia tak ústavný súd vychádzal zo zásady, v zmysle ktorej by výška priznaného finančného zadost'učinenia na vnútroštátnej úrovni mala byť v rozumnom pomere k sume, ktorú by v podobných prípadoch sťažovateľovi priznal ESĽP (Scordino a ďalší proti Taliansku z 27. 3. 2003, sťažnosť č. 36813/97, oddiel I, Horváthová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 74456/01, Palgutová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 9818/02, Švalík proti Slovenskej republike z 15. 2. 2005, sťažnosť č. 51545/99).

28. Sťažovateľka požadovala priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 eur. Vzhľadom na to, že ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadost'učinenie vo výške 4 000 eur a len vo vzťahu ku krajskému súdu, vo zvyšnej časti návrhu sťažovateľky nevyhovel (bod 5 výroku nálezu).

29. V závere ústavný súd konštatuje, že vyjadrenie krajského súdu z 10. marca 2026 nezaslal na vyjadrenie právneho zástupcovi sťažovateľky z dôvodu, že vzhľadom na povahu veci by jeho prípadné vyjadrenie neovplyvnilo rozhodnutie ústavného súdu pri posúdení merita veci a ani pri rozhodnutí o výške priznaného finančného zadost'učinenia.

V.

Trovy konania

30. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhla, aby jej ústavný súd priznal náhradu trov konania.

31. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

32. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

33. Ústavný súd priznal sťažovateľke trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za 2 úkony právnej služby vykonané v roku 2026, a to prevzatie a príprava zastupovania, písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby v sume 396,50 eur (1/4 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 15,86 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky). Za 2 úkony právnej služby patrí

sťažovateľke náhrada trov konania vo výške 824,72 eur a tiež suma 23 % dane z pridanej hodnoty, spolu tak 1 014,40 eur (bod 4 výroku nálezu).

34. Priznanú náhradu trov konania je krajský súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

35. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. marca 2026

Libor Duľa
predseda senátu